

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

II. ÚS 17/05-19

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 18. januára 2005 predbežne prerokoval sťažnosť Informačnej agentúry, v. o. s., Žilina, so sídlom Žilina, M. R. Štefánika 44, zastúpenej advokátkou JUDr. K. D., K., ktorou namietala porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Žiline č. k. 11 C 2/01-17 z 28. októbra 2002 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky sp. zn. Sž-o-KS 256/03 z 20. apríla 2004, a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť Informačnej agentúry, v. o. s., Žilina odmieta ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 6. augusta 2004 doručená sťažnosť Informačnej agentúry, v. o. s., Žilina, so sídlom Žilina, M. R. Štefánika 44 (ďalej len „sťažovateľka“), zastúpenej advokátkou JUDr. K. D., K., ktorou namietala porušenie jej základného práva na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky rozsudkom Krajského súdu v Žiline (ďalej len „krajský súd“) č. k. 11 C 2/01-17 z 28. októbra 2002 a rozsudkom Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší

súd“) sp. zn. SŽ-o-KS 256/03 z 20. apríla 2004, ktorými bolo potvrdené rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredia Bratislava, č. 433-246-6020/2001 z 2. apríla 2001.

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti okrem iného uviedla:

„... Krajský súd v Žiline pochybil, keď potvrdil rozhodnutie správneho orgánu, ktoré nám ukladá povinnosť zaplatiť odvod, ktorá povinnosť nám ešte nevznikla, k výplate mzdy ani do toho času nedošlo. Nie je zrejme ani z odôvodnenia rozsudku prečo súd neakceptoval naše skutkové tvrdenia a dôvody nami predložené. Z tohto dôvodu je rozhodnutie Krajského súdu v Žiline č. k. 11 C 2/01-17 nepreskúmateľné a teda nezákonné. V rozsudku sa súd našimi námietkami vôbec nezaoberal, nezdôvodnil ich neakceptáciu pri rozhodovaní s poukazom na právnu úpravu § 4 zák. č. 1/92 Zb. a § 16 zák. č. 274/94 Z. z. . Vydaním rozsudku a nemožnosť jeho preskúmania nám bolo odopreté právo súdnej ochrany vo veci preskúmania rozhodnutia orgánu verejnej správy... nakoľko nebol zachovaný princíp plnej jurisdikcie nedošlo k naplneniu tohto ústavného princípu...

Krajský súd v konaní vo veci pod sp. zn. 11 C 2/01-17 a Najvyšší súd SR porušili právo Informačnej agentúry, v. o. s. zaručené v čl. 46, odst. 1 Ústavy Slovenskej republiky, preto rozsudok sp. zn. 11 C 2/01-17 z 28. 10. 2002, rozsudok sp. zn. SŽ-o-KS 256/03 z 20. 4. 2004 a rozhodnutie Sociálnej poisťovne, ústredie Bratislava čís. 433-246-6020/2001 ako protizákonné zrušuje a vec vracia Krajskému súdu v Žiline na nové prejednanie.

Informačnej agentúre, v. o. s. priznáva primerané finančné zadosťučinenie v sume 100 000,- Sk, ktorú je Krajský súd v Žiline povinný vyplatiť do dvoch mesiacov od právoplatnosti tohto rozhodnutia.

Krajskému súdu v Žiline ukladá zaplatiť trovy právneho zastúpenia Informačnej agentúry, v. o. s. na účet právneho zástupcu do 1 mesiaca od právoplatnosti tohto rozhodnutia.“

II.

Ústavný súd je podľa čl. 127 ods. 1 ústavy oprávnený rozhodovať o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv

alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

Podľa § 25 ods. 1 zákona č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) ústavný súd sťažnosť sťažovateľa predbežne prerokoval na svojom neverejnom zasadnutí, pričom zisťoval, či neexistujú dôvody na jej odmietnutie podľa § 25 ods. 2 tohto zákona. Sťažnosti vo veciach, na ktorých prerokovanie nemá ústavný súd právomoc, sťažnosti, ktoré nemajú zákonom predpísané náležitosti, neprípustné sťažnosti alebo sťažnosti podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj sťažnosti podané oneskorene môže ústavný súd v rámci predbežného prerokovania odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj sťažnosť, ktorá je zjavne neopodstatnená.

O zjavnej neopodstatnenosti sťažnosti možno hovoriť vtedy, ak namietaným postupom orgánu štátu vôbec nemohlo dôjsť k porušeniu toho základného práva alebo slobody, ktoré označil sťažovateľ, a to buď pre nedostatok vzájomnej príčinnej súvislosti medzi označeným postupom orgánu štátu a základným právom alebo slobodou, porušenie ktorých sa namieta, prípadne z iných dôvodov. Za zjavne neopodstatnenú sťažnosť preto možno považovať tú, pri predbežnom prerokovaní ktorej ústavný súd nezistil žiadnu možnosť porušenia označeného základného práva alebo slobody, realnosť ktorej by mohol posúdiť po jej prijatí na ďalšie konanie (II. ÚS 70/00, IV. ÚS 66/02).

Ústavný súd pri predbežnom prerokovaní sťažnosti sťažovateľa v súlade so svojou judikatúrou konštatoval, že „do sféry pôsobnosti všeobecných súdov môže ústavný súd zasiahnuť iba vtedy, ak by ich rozhodnutia (a im predchádzajúci postup) boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrálne, z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné a zároveň by mali za následok porušenie niektorého z princípov spravodlivého procesu, ktoré nebolo napravené ani v inštančnom (opravnom) postupe všeobecných súdov“ (I. ÚS 24/00, III. ÚS 53/02, I. ÚS 34/03).

Ústavný súd je oprávnený a povinný posúdiť neústavnosť konania, resp. rozhodovania všeobecných súdov, t. j. či v konaní pred nimi nedošlo k porušeniu ústavnoprávných princípov konania (čl. 46 až 50 ústavy). Táto právomoc ústavného súdu však nie je spojená so vznikom oprávnenia a povinnosti hodnotiť právne názory všeobecných súdov, ku ktorým tieto dospeli na základe výkladu a uplatňovania zákonov, ak tento výklad a použitie zákonov neporušujú uvedené ústavnoprosesné princípy (II. ÚS 54/02).

Možnosť domáhať sa svojho práva ustanoveným postupom upravená v čl. 46 ods. 1 ústavy je založená na procesných predpisoch, predovšetkým na Občianskom súdnom poriadku (ďalej len „OSP“). Postup všeobecných súdov, ktorý je v súlade s procesnoprávnymi predpismi konania v občianskoprávnej veci, nemožno považovať za porušenie základného práva sťažovateľa podľa čl. 46 ods. 1 ústavy.

Obsahom základného práva na súdnu ochranu upraveného v čl. 46 ods. 1 ústavy je umožniť každému reálny prístup k súdu, pričom tomuto základnému právu zodpovedá povinnosť súdu vo veci konať a rozhodnúť (II. ÚS 88/01). K odopretiu súdnej ochrany preto nedochádza, ak osobe bolo umožnené domáhať sa zákonom ustanoveným postupom svojho práva na príslušnom súde, za predpokladu, že tieto súdy vo veci riadne konali a rozhodli (I. ÚS 62/97).

Sťažovateľka vo svojej sťažnosti namietala porušenie svojho základného práva na súdnu a inú právnu ochranu upraveného v čl. 46 ods. 1 ústavy rozsudkom krajského súdu č. k. 11 C 2/01-17 z 28. októbra 2002 a rozsudkom najvyššieho súdu sp. zn. Sž-o-KS 256/03 z 20. apríla 2004.

Sťažovateľka videla porušenie svojho základného práva podľa čl. 46 ods. 1 ústavy aj v tom, že rozsudok najvyššieho súdu nie je odôvodnený.

Z príloh k podaniu ústavný súd zistil, že najvyšší súd ako odvolací súd preskúmal označený rozsudok krajského súdu podľa § 212 ods. 1 OSP v rozsahu dôvodov podaného odvolania a po jeho prejednaní na pojednávaní v zmysle § 214 ods. 1 OSP dospel k záveru, že námietky sťažovateľky nie sú dôvodné, pričom preskúmal spis krajského súdu, ako aj administratívny spis odporkyne (t. j. Sociálnej poisťovne, ústredia Bratislava). Najvyšší súd teda o návrhu sťažovateľa konal a rozhodol o ňom, pričom svoje rozhodnutie a svoj názor odôvodnil nasledovne:

„... Zo spisu krajského súdu ako aj z administratívneho spisu odporkyne vyplýva, že nezákonnosť rozhodnutí v predmetnom konaní vidí navrhovateľ v nesprávnom právnom výklade ustanovenia § 16 ods. 1 písm. a) zák. č. 274/1994 Z. z., z ktorého podľa jeho názoru povinnosť platiť poistné a dôchodkové zabezpečenie vyplýva až skutočným vyplatením príjmu za vykonanú prácu zamestnancovi. Preto pokiaľ ešte k vyplateniu príjmu zamestnávateľom nedošlo, nejde o príjem v zmysle § 3 ods. 1 písm. a) zák. č. 286/1992 Zb., ale o záväzok zamestnávateľa voči zamestnancovi, z ktorého však povinnosť úhrady odvodov podľa § 19 ods. 1 uvedeného zákona nevzniká, a teda nedochádza ani k zmeškaniu lehoty na platenie.

Uvedený názor navrhovateľa, podľa ktorého sa právna kvalifikácia príjmu, ako skutočnosti zakladajúcej povinnosti podľa § 14 ods. 1 písm. a) a písm. d) zák. č. 274/1994 Z. z., v prípade jeho nevyplatenia v lehote mení na záväzok, s ktorým už nie sú spojené pôvodné povinnosti, však nemá oporu v platnej právnej úprave, naopak, je s ňou v rozpore.

Povinnosť platiť poistné na nemocenské poistenie a dôchodkové zabezpečenie v zmysle uvedeného § 14 ods. 1 písm. a) a písm. d) uvedeného zákona vzniká podľa § 2 písm. a) v spojení s § 7 zák. č. 54/1956 Zb. o nemocenskom poistení zamestnancov vstupom osoby do zamestnania, pričom toto poistné odvádza podľa § 19 ods. 1 zák. č. 274/1994 Z. z. zamestnávateľ v lehotách uvedených v § 20 a § 21 tohoto zákona. Výnimkou z tejto povinnosti sú obdobia uvedené v § 14 ods. 7 tohoto zákona, medzi ktorými však nevyplatenie mzdy nie je.

Ak teda nejde o obdobie výnimky vzniká povinnosť odviest' poistné v stanovenej výške z vymeriavacieho základu, ktorým je v prípade podľa § 16 ods. 1 písm. a) príjem za vykonanú prácu (§ 4 ods. 1, 2, zák. č. 1/1992 Zb.) dosiahnutý v rozhodujúcom období... a podliehajúci dani z príjmov fyzických osôb (§ 3 ods. 1 písm. a) zák. č. 286/1992 Zb.).

Dosiahnutým príjmom však nie príjem iba skutočne aj vyplatený, ale príjem, na ktorý má zamestnanec v zmysle dohody so zamestnávateľom po odpracovaní nárok. Iný názor by nebol v súlade s tým, že zamestnancovi už okamihom vzniku poisteneckého vzťahu vzniká nárok na jednotlivé dávky bez ohľadu na zaplatenie poistného.

Otázka platobnej neschopnosti zamestnávateľa nemôže mať preto vplyv na zákonom uloženú povinnosť a teda ani neodkladá lehotu na splnenie tejto povinnosti.

Správne preto odporkyňa svojím rozhodnutím zaviazala navrhovateľa na zaplatenie dlžnej sumy, výšku ktorej vypočítala z podkladov predložených navrhovateľom a ktorých správnosť navrhovateľ nenamietal. Z uvedených dôvodov oprávnene odporkyňa započítala aj vzniknutý preplatok na poistnom za mesiac január a február 1996 na poistné za nasledujúce obdobie.

Keďže navrhovateľ v odvolaní žiadne nové skutočnosti neuviedol a namietané skutočnosti neboli dôvodné, bol napadnutý rozsudok krajského súdu, ktorý rozhodnutie odporkyne potvrdil, vecne správny a preto ho Najvyšší súd Slovenskej republiky ako zákonný potvrdil“.

Ústavný súd z uvedených dôvodov dospel k záveru, že označené rozsudky najvyššieho súdu a krajského súdu a ich odôvodnenia neobsahujú také skutočnosti, ktoré by svedčili o porušení označeného základného práva sťažovateľky. Pri posúdení namietaných rozsudkov teda nemožno dospieť k záveru, že sú zjavne neodôvodnené alebo arbitrálne. Rovnako nemožno dospieť k záveru, že výklad najvyššieho súdu by bol z ústavného hľadiska neospravedlňiteľný. Sťažovateľka podľa názoru ústavného súdu namieta porušenie svojho označeného práva takými rozhodnutiami najvyššieho súdu a krajského súdu, ktoré zjavne nemajú príčinnú súvislosť s porušením tohto práva.

Na základe uvedených skutočností ústavný súd sťažnosť sťažovateľky podľa § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde odmietol ako zjavne neopodstatnenú.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 18. januára 2005

